Lag

om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Central kontaktpunkt enligt samarbetsförordningen

Konkurrens- och konsumentverket är central kontaktpunkt enligt artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (*samarbetsförordningen*).

Konkurrens- och konsumentverket svarar också för det informationsutbyte som avses i artikel 37 i samarbetsförordningen.

2 §

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen

Konsumentombudsmannen är behörig myndighet enligt samarbetsförordningen, om inte något annat följer av 3 mom.

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen är utöver konsumentombudsmannen

1) dataombudsmannen till den del ombudsmannen övervakar efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (”Direktivet om elektronisk handel”), nedan *direktivet om elektronisk handel*, sådant det har genomförts nationellt i den lag som blir tillämplig samt när det är fråga om övervakning av efterlevnaden av artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation), sådan den har genomförts nationellt i den lag som blir tillämplig,

2) Finansinspektionen till den del den övervakar efterlevnaden av följande direktiv, sådana de har genomförts nationellt genom de lagar som blir tillämpliga:

a) rådets direktiv 93/13/EEG om oskäliga villkor i konsumentavtal,

b) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG,

c) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder), nedan *direktivet om otillbörliga affärsmetoder*,

d) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (*konsumentkreditdirektivet*),

e) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (*direktivet om bostadskrediter*),

f) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner,

3) Transport- och kommunikationsverket till den del det övervakar efterlevnaden av direktivet om elektronisk handel samt efterlevnaden av artiklarna 9—11 och 19—26 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster), nedan *direktivet om audiovisuella medietjänster*, sådana de har genomförts nationellt genom de lagar som blir tillämpliga, efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (*förordningen om flygpassagerares rättigheter*), efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (*förordningen om järnvägars ansvar*), efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (*fartygspassagerarförordningen*) samt efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (*förordningen om busspassagerares rättigheter*),

4) Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet till den del det övervakar efterlevnaden av artiklarna 86—90 och 97—100 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel samt efterlevnaden av direktivet om otillbörliga affärsmetoder och efterlevnaden av artiklarna 9—11 och 19—26 i direktivet om audiovisuella medietjänster, sådana de har genomförts nationellt genom de lagar som blir tillämpliga,

5) regionförvaltningsverken, när det är fråga om att övervaka efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenter och av konsumentkreditdirektivet samt till den del de övervakar efterlevnaden av direktivet om bostadskrediter, sådana de har genomförts nationellt genom de lagar som blir tillämpliga,

6) Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården till den del det övervakar efterlevnaden av direktivet om otillbörliga affärsmetoder och efterlevnaden av artiklarna 9—11 och 19—26 i direktivet om audiovisuella medietjänster, sådana de har genomförts nationellt genom de lagar som blir tillämpliga.

Behörig myndighet enligt samarbetsförordningen är enbart

1) dataombudsmannen, när det är fråga om att övervaka efterlevnaden av artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1128 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden,

2) Transport- och kommunikationsverket, när det är fråga om att övervaka efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet, av kapitel V i förordningen om järnvägars ansvar, av kapitel II i fartygspassagerarförordningen samt av kapitel III i förordningen om busspassagerares rättigheter,

3) Konkurrens- och konsumentverket till den del det övervakar efterlevnaden av artiklarna 17—20 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och samman-

länkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG, sådana de har genomförts nationellt genom den lag som blir tillämplig.

3 §

Befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde

Konsumentombudsmannen, dataombudsmannen, Transport- och kommunikationsverket samt Konkurrens- och konsumentverket har i denna lag föreskrivna befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde, när de enligt 2 § 1 eller 3 mom. är behöriga myndigheter.

Om behörigheten i enlighet med 2 § 2 mom. är delad mellan konsumentombudsmannen och någon annan myndighet, har också den andra behöriga myndigheten än konsumentombudsmannen de befogenheter som anges i 2 kap. i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde.

Utöver vad som i denna paragraf och någon annanstans i lag föreskrivs om myndigheters befogenheter, har de behöriga myndigheterna i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde de befogenheter som avses i artikel 9.4 b—d och i artikel 9.7 i den förordningen.

4 §

Konsumentombudsmannens befogenheter i andra tillsynsärenden än de som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde

Konsumentombudsmannen har i denna lag föreskrivna samt i artikel 9.4 b—d och artikel 9.7 i samarbetsförordningen avsedda befogenheter även när det är fråga om andra ärenden än sådana som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde och som gäller tillsynen över efterlevnaden av lagstiftning som stiftats för att skydda konsumenter.

Vad som nedan i denna lag föreskrivs om bestämmelser som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde och om överträdelse av dem gäller då också annan lagstiftning än sådan som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde och som stiftats för att skydda konsumenter samt överträdelse av den lagstiftningen.

5 §

Finansinspektionens rätt att påföra påföljdsavgifter

Finansinspektionen har rätt att påföra påföljdsavgifter som avses i 3 kap. i de fall som avses i 13, 15 och 16 § till den del Finansinspektionen övervakar efterlevnaden av de bestämmelser som nämns i de paragraferna. På påförande av påföljdsavgift ska då denna lag tillämpas i stället för 4 kap. i lagen om Finansinspektionen (878/2008). Om det är fråga om ett annat ärende än ett sådant som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde, tillämpas dock utöver denna lag vad som föreskrivs i 43 § i lagen om Finansinspektionen.

På sökande av ändring i fråga om en påföljdsavgift som påförts av Finansinspektionen tillämpas vad som föreskrivs i 73 § i lagen om Finansinspektionen.

2 kap.

Vissa utredningsbefogenheter

6 §

Rätt att få uppgifter av näringsidkare och andra privata aktörer

Den behöriga myndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av en näringsidkare som är föremål för en tillsynsåtgärd få de uppgifter som behövs för att utreda ett ärende som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde. Den behöriga myndigheten har dock rätt att få uppgifter om särskilda kategorier av personuppgifter eller uppgifter som med hänsyn till skyddet för privatlivet kan jämställas med dessa uppgifter endast om uppgifterna är nödvändiga för att utreda ett ärende som omfattas av tillämpningsområdet för samarbetsförordningen och det är fråga om

1) uppgifter om bank- eller betalkonton,

2) uppgifter om konsumentens hälsotillstånd, sjukdom eller funktionsnedsättning eller om vårdåtgärder som gäller konsumenten,

3) uppgifter som kan jämställas med ovannämnda uppgifter och som är nödvändiga för utredning av de överträdelser eller detaljer i dem som omfattas av tillämpningsområdet för samarbets-förordningen.

Den behöriga myndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av någon annan privat sammanslutning eller person än en i 1 mom. avsedd näringsidkare få de uppgifter som är nödvändiga för att

1) utreda om en överträdelse som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde har ägt rum eller äger rum,

2) spåra finansiella flöden och dataflöden, fastställa identiteten på personer som är knutna till bank- och betalkonton samt utreda andra med dem jämförbara detaljer i överträdelser som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde.

Den behöriga myndigheten kan förena skyldigheten att lämna uppgifter med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

En skyldighet att lämna ut uppgifter får inte förenas med ett vitesföreläggande riktat till en fysisk person, om det finns anledning att misstänka personen för brott och uppgifterna har samband med det ärende som brottsmisstanken hänför sig till.

7 §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag

Den behöriga myndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag få de uppgifter som är nödvändiga för att

1) utreda om en överträdelse som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde har ägt rum eller äger rum,

2) utreda detaljer i överträdelser som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde.

Av polisen och andra förundersökningsmyndigheter har den behöriga myndigheten trots sekretessbestämmelserna rätt att få endast de uppgifter som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i 20 §.

8 §

Inspektionsrätt

Den behöriga myndigheten har rätt att utföra inspektioner i de affärs- och lagerlokaler samt av de markområden och fordon som en näringsidkare har i sin besittning, om en inspektion behövs för skötseln av att ett tillsynsärende.

En inspektion enligt 1 mom. får utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om näringsverksamhet faktiskt bedrivs i dessa utrymmen, inspektionen är nödvändig för skötseln av ett tillsynsärende och det finns grundad och specificerad anledning att misstänka att det skett eller sker en sådan överträdelse av de bestämmelser som omfattas av samarbetsförordningen att påföljden kan vara en i denna lag avsedd påföljdsavgift eller att det föreskrivna maximistraffet är fängelse.

9 §

Undantag från rätten att få uppgifter och från inspektionsrätten när det gäller rättegångsombud, rättegångsbiträden och advokater

Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan i denna lag har den behöriga myndigheten inte rätt att av en i lagen om advokater (496/1958) avsedd advokat eller av dennes biträde få uppgifter, handlingar eller upptagningar om advokatens klienter eller att granska dessa och inte heller av någon annan få uppgifter, handlingar eller upptagningar som erhållits i samband med uppdrag som rättegångsombud eller rättegångsbiträde eller att granska dessa. Som sådana uppdrag räknas utöver egentliga rättegångsrelaterade uppdrag juridisk rådgivning om klienters rättsliga ställning vid förundersökning till följd av brott eller vid annan handläggning av ärenden före rättegång eller juridisk rådgivning för inledande eller undvikande av rättegång.

10 §

Testköp

Den behöriga myndigheten har rätt att göra testköp, om det behövs för att sköta en tillsynsuppgift som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde.

Vid testköp har den behöriga myndigheten rätt att uppträda under annan identitet, om det är nödvändigt för att förhindra att testköpet avslöjas. Om sådan annan identitet har använts, ska den behöriga myndigheten informera näringsidkaren samt en sådan personuppgiftsansvarig som avses i artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) om saken så snart denna information kan lämnas utan att syftet med testköpet äventyras.

Den behöriga myndigheten har rätt att frånträda ett i 1 mom. avsett avtal, om konsumenten skulle ha motsvarande rätt enligt lag eller avtalsvillkoren.

11 §

Handräckning

Den behöriga myndigheten har rätt att på begäran få handräckning av polisen för att utföra sina uppgifter.

3 kap.

Administrativa påföljder

12 §

Befogenheter i samband med onlinegränssnitt och domännamn

Om en överträdelse som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde kan medföra allvarlig skada för konsumenternas allmänna intresse, får den behöriga myndigheten, om det är nödvändigt för att få överträdelsen att upphöra

1) ålägga en tjänsteleverantör att avlägsna innehåll, att visa konsumenter en tydlig varning när de använder ett onlinegränssnitt, att förhindra eller begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt eller att ta bort ett onlinegränssnitt,

2) ålägga den som förvaltar ett domännamnsregister eller registraren att radera ett domännamn eller att registrera domännamnet i den behöriga myndighetens namn.

Den behöriga myndigheten kan också meddela ett interimistiskt beslut som gäller tills ärendet är slutligt avgjort.

Innan den behöriga myndigheten meddelar ett beslut enligt 1 eller 2 mom. ska den ge mottagaren av beslutet samt den näringsidkare som överträtt bestämmelserna tillfälle att bli hörd, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

Den behöriga myndigheten kan förena sina beslut enligt 1 och 2 mom. med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen.

Ett i 1 mom. avsett beslut av den behöriga myndigheten får inte överklagas genom besvär. Den som ett i denna paragraf avsett beslut riktar sig mot och den näringsidkare som överträtt bestämmelserna får genom en ansökan föra ett sådant beslut som inte är interimistiskt till marknadsdomstolen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. I annat fall står beslutet fast. Beslutet ska iakttas, om inte marknadsdomstolen bestämmer något annat.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013).

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

1) bestämmelsen i 2 kap. 4 § om krav på identifierbar marknadsföring, förbudet enligt 2 kap. 5 § mot att medföra risk för förväxling, förbudet enligt 2 kap. 6 § mot osann eller vilseledande information, förbudet enligt 2 kap. 7 § mot att utelämna väsentlig information, förbudet enligt 2 kap. 9 § mot aggressiva förfaranden, bestämmelsen i 2 kap. 10 § om leverans av konsumtionsnyttigheter utan beställning, skyldigheten enligt 2 kap. 10 a § 1 mom. att begära konsumentens uttryckliga samtycke till tilläggsavgifter, skyldigheten enligt 2 kap. 12 § att vid marknadsföring lämna information om samerbjudanden och tilläggsförmåner eller förbudet enligt 2 kap. 14 § 1 mom. mot att vid telefonkommunikation som gäller ett avtal om konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren har ingått anlita en tjänst som strider mot den bestämmelsen,

2) bestämmelserna i 6 kap. 11 § om lämnande av förhandsinformation vid hemförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 § om lämnande av förhandsinformation vid distansförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 13 § om bekräftelse av information eller de skyldigheter enligt 6 kap. 17 § 2—4 mom. som hänför sig till återställande av prestationer,

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 1 eller 2 mom. att överlämna förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form eller skyldigheten enligt 6 a kap. 16 § 2 mom. att återbära prestationer,

4) förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten mot att använda sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift, bestämmelsen i 7 kap. 13 a § om förbud mot bindningsförfarande, skyldigheten enligt 7 kap. 14 § att bedöma en konsuments kreditvärdighet, skyldigheten enligt 7 kap. 15 § 1 eller 2 mom. att kontrollera kreditsökandens identitet, skyldigheten enligt 7 kap. 16 § att bevara uppgifterna om identitetskontroll, bestämmelserna i 7 kap. 16 a § om lämnande av kredit, bestämmelserna i 7 kap. 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 3 mom. om ingående av kreditavtal, bestämmelserna i 7 kap. 17 a § om kreditkostnadernas maximibelopp, bestämmelserna i 7 kap. 17 b § om kostnader för förlängning av betalningstiden, begränsningen enligt 7 kap. 19 § om tidpunkten för överlåtande av medel, bestämmelserna i 7 kap. 24 § om ändringar av ränta och avgifter eller skyldigheten enligt 7 kap. 48 § att informera om sin behörighet,

5) skyldigheten enligt 7 a kap. 10 § 1 mom. att bestämma förfaranden och uppgifter vid bedömningen av kreditvärdighet, skyldigheten enligt 7 a kap. 11 § att bedöma en konsuments kreditvärdighet, bestämmelserna i 7 a kap. 14 § om anbud om kredit eller bestämmelserna i 7 kap. 15 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § 3 mom. om ingående av kreditavtal,

6) skyldigheten enligt 9 kap. 25 § 2 mom. att ställa en betryggande säkerhet för förskott,

7) förbudet i 10 kap. 12 § mot att ta emot betalningar under ångerfristen och under giltighetstiden för ett förmedlingsavtal.

Påföljdsavgift kan också påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet använder avtalsvillkor eller tillämpar praxis som innebär avvikelse från följande rättigheter enligt konsumentskyddslagen:

1) rätten enligt 6 kap. 14 § 1 eller 2 mom. att frånträda ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal,

2) rätten enligt 6 a kap. 12 § 1 mom. att frånträda ett avtal om distansförsäljning av finansiella tjänster,

3) rätten enligt 7 kap. 20 § 1 mom. att frånträda ett konsumentkreditavtal eller rätten enligt 7 kap. 39 § 1 mom. att av kreditgivaren få en penningprestation på grund av försäljarens eller tjänsteleverantörens avtalsbrott,

4) rätten enligt 7 a kap. 17 § 1 mom. att frånträda ett konsumentkreditavtal som har samband med bostadsegendom,

5) rätten enligt 10 kap. 9 § 1 mom. att frånträda ett avtal om tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter eller ett bytesavtal.

Påföljdsavgift kan också påföras en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet tillämpar sådana vilseledande eller aggressiva förfaranden som avses i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 kap. 15 § 3 punkten i konsumentskyddslagen.

14 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser som gäller resenärers rättigheter

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter

1) bestämmelserna i 10 § i lagen om kombinerade resetjänster (901/2017) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 10 § 3 mom. i den lagen om den information som ska ingå i ett paketreseavtal eller i en avtalsbekräftelse och om bekräftelse av den, bestämmelserna i 16 § i den lagen om återbetalningar till resenären eller bestämmelserna i 27 § i den lagen om extra inkvarteringskostnader,

2) sina skyldigheter enligt artikel 4.3 i förordningen om flygpassagerares rättigheter om en passagerare nekas ombordstigning mot sin vilja, sina skyldigheter enligt artikel 5.1 a och 5.1 b och artikel 5.2 i den förordningen vid inställd flygning, sina skyldigheter enligt artikel 6 i den förordningen när en flygning försenas i förhållande till den tidtabellsenliga avgångstiden eller

sina skyldigheter enligt artikel 14 i den förordningen när det gäller att informera passagerarna om deras rättigheter,

3) skyldigheten enligt artikel 17 i förordningen om järnvägars ansvar, på det sätt förordningen tillämpas nationellt, att vid försening betala ersättning av biljettpriset till resenärer vars biljett inte är ett periodkort eller abonnemang eller skyldigheten enligt artikel 18 i den förordningen när det gäller att ge assistans vid försening,

4) skyldigheten enligt artikel 17 i fartygspassagerarförordningen att ge assistans vid inställda eller försenade avgångar, sina skyldigheter enligt artikel 18 i den förordningen när det gäller ombokning och återbetalning vid inställda eller försenade avgångar eller skyldigheten enligt artikel 19 i den förordningen att vid försenad ankomst betala ersättning till passagerare vars biljett inte är ett periodkort eller abonnemang,

5) artikel 23.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen när det gäller att ange priset,

6) skyldigheten enligt artikel 19.2 i förordningen om busspassagerares rättigheter när det gäller att betala ersättning till passageraren vid underlåtenhet att erbjuda det val som avses i artikel 19.1 i den förordningen.

15 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa andra konsumentskyddsbestämmelser

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) bryter mot bestämmelserna om insolvenssäkerhet i 2 kap. 19 § 1 mom. eller 19 c § 1 mom. eller 4 kap. 3 a § i lagen om bostadsköp (843/1994),

2) bryter mot bestämmelsen om direktmarknadsföring till fysiska personer i 200 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014), mot bestämmelsen om förbud mot marknadsföring av telefonabonnemang i 201 § i den lagen eller mot bestämmelsen om identifiering av direktmarknadsföring i 203 § 2 mom. i den lagen,

3) bryter mot förbudet i 4 § 3 mom. i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) mot att driva in en fordran som har upphört eller mot 4 a § i den lagen om gäldenärens rätt att få uppgifter, i strid med 4 b § i den lagen fortsätter indrivning trots bestridande av betalningsskyldighet eller i strid med 4 c i den lagen fortsätter indrivning efter att gäldenären begärt att indrivningen avbryts, bryter mot 5 eller 5 a § i den lagen om betalningskrav när en konsumentfordran drivs in, i strid med 6 § i den lagen kräver betalning av en fordran i domstol, bryter mot förbudet i 7 § 2 mom. i den lagen mot att använda tratta för att driva in en konsumentfordran, bryter mot 10 a, 10 b, 10 c eller 10 d § i den lagen om maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar eller mot 11 a § 2 mom. i den lagen om avräkningen av medel från de delar som fordran består av,

4) i de fall som avses i 2 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) kräver högre dröjsmålsränta än vad som föreskrivs i 4 § i den lagen,

5) bryter mot förbudet mot att blockera eller begränsa en kunds åtkomst till sitt onlinegränssnitt enligt artikel 3.1 eller 3.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG, mot förbudet enligt artikel 4.1 i den förordningen mot att tillämpa olika allmänna villkor för åtkomst till varor eller tjänster eller mot förbudet enligt artikel 5.1 i den förordningen mot att tillämpa olika villkor för betalningstransaktioner.

16 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

1) informationsskyldigheten enligt 2 kap. 8 § vid saluföring av specificerade konsumtionsnyttigheter eller skyldigheten enligt 2 kap. 8 a § att ge information innan ett avtal ingås i fråga om annan försäljning än hem- och distansförsäljning,

2) skyldigheten enligt 6 kap. 9 § att ge information innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås på det sätt som närmare anges i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 3 mom. i den paragrafen eller skyldigheten enligt 6 kap. 10 § att ge konsumenten vissa andra uppgifter,

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 5—10 § att ge förhandsinformation vid distansförsäljning av finansiella tjänster eller finansiella instrument,

4) skyldigheten enligt 7 kap. 8 § att lämna information i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen när det gäller att lämna viss information innan ett kreditavtal ingås eller skyldigheten enligt 7 kap. 10 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen när det gäller att ge förhandsinformation vid telefonförsäljning,

5) skyldigheten enligt 7 a kap. 5 § att lämna information i reklam för bostadskrediter, skyldigheten enligt 7 a kap. 6 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen när det gäller att lämna information innan ett bostadskreditavtal ingås eller skyldigheten enligt 7 a kap. 7 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen när det gäller att ge förhandsinformation vid telefonförsäljning,

6) skyldigheten enligt 10 kap. 4 § att lämna förhandsinformation på det sätt som avses i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen eller bestämmelserna i 10 kap. 5 § om marknadsföring av tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter,

7) de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 kap. 15 § 1 och 2 punkten om uppgifter som ska lämnas vid utannonsering av en bostad, om skyldigheten att ha en broschyr till påseende eller bestämmelserna om de uppgifter som ska nämnas i broschyren.

Påföljdsavgift kan påföras också en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter

1) bestämmelserna i 10—15 § i betaltjänstlagen (290/2010) om tillhandahållande av information, bestämmelserna i 22 § i den lagen när det gäller förhandsinformation om avtal som avser enstaka betalningstransaktioner eller 25 a § i den lagen när det gäller förhandsinformation om separata avtal som avser initiering av betalningsuppdrag,

2) bestämmelserna i 7 § i lagen om kombinerade resetjänster och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen när det gäller information som ska lämnas innan ett paketreseavtal ingås eller bestämmelserna i 36 § i den lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen när det gäller information som ska ges före tillkomsten av ett sammanlänkat researrangemang.

Om det är fråga om brott mot eller åsidosättande av de bestämmelser som nämns i 1 eller 2 mom. är en ytterligare förutsättning för påförande av påföljdsavgift att överträdelsen klart kan försämra konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat köpbeslut eller något annat beslut om en konsumtionsnyttighet eller klart kan göra det svårt för konsumenten att utöva sina rättigheter.

17 §

Påförande av påföljdsavgift för andra personer än i 13—16 § avsedda näringsidkare

Påföljdsavgift kan påföras också en person som hör till en juridisk persons ledning eller som utövar faktisk beslutanderätt inom en juridisk person, om personen uppsåtligen eller av oaktsamhet på ett betydande sätt har medverkat till en överträdelse som avses i 13—16 § och om det även i övrigt finns särskilda skäl till att påföra personen påföljdsavgift. När en persons medverkan till överträdelsen bedöms ska omfattningen av dennes uppgifter och befogenheter beaktas.

18 §

Påföljdsavgiftens storlek

Påföljdsavgiftens storlek ska baseras på en samlad bedömning. När avgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till

1) överträdelsens art, omfattning och varaktighet samt hur allvarlig överträdelsen är,
2) den vinning som erhållits genom överträdelsen, om denna uppgift finns tillgänglig,
3) näringsidkarens åtgärder för att lindra eller avhjälpa skadan,
4) näringsidkarens eventuella tidigare överträdelser med avseende på konsumentskyddsbestämmelser.

Den påföljdsavgift som påförs en näringsidkare får utgöra högst 4 procent av näringsidkarens omsättning under året före det då överträdelsen upphörde. Om bokslutet ännu inte är klart när påföljdsavgiften påförs eller om affärsverksamheten nyligen inletts och något bokslut inte finns att tillgå, kan omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

Den påföljdsavgift som påförs en i 17 § avsedd fysisk person får vara högst 4 procent av dennes inkomster enligt den verkställda beskattningen för året före det då överträdelsen upphörde, dock högst 40 000 euro. Om inkomsterna inte kan utredas på ett tillförlitligt sätt, kan de uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

Med omsättning avses ovan i denna paragraf omsättning enligt 4 kap. 1 § i bokföringslagen (1336/1997) eller motsvarande omsättning. Om det är fråga om ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag eller ett annat företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som någotdera av dessa, avses med omsättning dock intäkter enligt artikel 316 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012. Om det är fråga om ett försäkringsbolag, en försäkringsförening eller ett i 2 kap. 18 b § i försäkringsbolagslagen (521/2008) avsett specialföretag, avses med omsättning premieinkomsterna.

19 §

Avstående från påföljdsavgift

Framställning om påförande av påföljdsavgift ska inte göras och påföljdsavgift ska inte påföras

1) om överträdelsen är ringa, eller
2) påförande av påföljdsavgift måste anses uppenbart oskäligt.

Framställning om påföljdsavgift behöver inte göras och påföljdsavgift behöver inte påföras, om näringsidkaren har vidtagit tillräckliga korrigerande åtgärder omedelbart efter att överträdelsen upptäcktes och det inte är fråga om en allvarlig eller återkommande överträdelse.

Inte heller behöver framställning om påföljdsavgift göras eller påföljdsavgift påföras, om vite har dömts ut eller en ansökan om utdömande av vite är anhängig på grund av samma överträdelse.

20 §

Förhållande till straffrättslig behandling

Påföljdsavgift får inte påföras den som är misstänkt för samma överträdelse i en förundersökning, den i fråga om vilken det pågår åtalsprövning avseende samma överträdelse eller den som är svarande i domstol i ett brottmål som gäller samma överträdelse. Påföljdsavgift får inte heller påföras den som har dömts för samma överträdelse i ett brottmål.

Om ett ärende som gäller påförande av påföljdsavgift för samma överträdelse är anhängigt eller har avgjorts, får åtal inte väckas eller dom i ett brottmål meddelas.

21 §

Påförande av påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdomstolen på framställning av konsumentombudsmannen. Påföljdsavgift får inte påföras, om inte konsumentombudsmannen har gjort en framställning om påförande av påföljdsavgift till marknadsdomstolen inom fem år från det att överträdelsen upphörde. I marknadsdomstolen ska ärendet handläggas med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om påförande av sådana påföljdsavgifter som omfattas av Finansinspektionens behörighet och om sökande av ändring i fråga om sådana avgifter finns i 5 §. En påföljdsavgift som omfattas av Finansinspektionens behörighet får inte påföras, om inte avgiften har påförts inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

De påföljdsavgifter som avses i 1 och 2 mom. ska betalas till staten. Ett beslut om påförande av påföljdsavgift får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

22 §

Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut

Ändring i ett beslut om påföljdsavgift som fattats av marknadsdomstolen får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. I ärendet behövs det inte besvärstillstånd.

Marknadsdomstolens beslut får överklagas av den näringsidkare eller i denna lag avsedd annan person som marknadsdomstolen har påfört påföljdsavgift. Konsumentombudsmannen får överklaga ett sådant beslut av marknadsdomstolen genom vilket marknadsdomstolen helt eller delvis har avslagit konsumentombudsmannens framställning.

23 §

Uppskov i behandlingen

Domstolen kan skjuta upp behandlingen av ett ärende som gäller påföljdsavgift, om ett annat ärende som gäller samma verksamhet och som kan påverka avgörandet i det ärende som gäller påföljdsavgift är anhängigt i en annan rättegång.

24 §

Verkställighet av påföljdsavgift

Verkställigheten av påföljdsavgifter sköts av Rättsregistercentralen. Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgifter som påförts med stöd av denna lag finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2020.

Nådendal den 9 juli 2020

Republikens President

Sauli Niinistö

Justitieminister Anna-Maja Henriksson